

Brussel, 17 juni 2019
(OR. en)

10341/19

CONUN 69
ONU 65
DEVGEN 128
SUSTDEV 95
COJUR 6
COHAFA 56
COHOM 82
COARM 97
ENV 602
FIN 421
CLIMA 161
CYBER 207
CFSP/PESC 486
CSDP/PSDC 301

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	10258/19
Betreft:	EU-optreden ter versterking van een op regels gebaseerd multilateralisme - Conclusies van de Raad (17 juni 2019)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over EU-optreden ter versterking van een op regels gebaseerd multilateralisme, die de Raad tijdens zijn 3700e zitting op 17 juni 2019 heeft aangenomen.

Conclusies van de Raad - EU-optreden ter versterking van een op regels gebaseerd multilateralisme

1. In deze wereld waarin alles met elkaar verweven is en snel verandert, hebben we een op regels gebaseerde internationale orde, gezamenlijk overeengekomen regels en effectieve en inclusieve mondiale instellingen nodig, zowel binnen als buiten het bestel van de Verenigde Naties (VN), om te zorgen voor vrede, veiligheid, mensenrechten, welvaart en duurzame ontwikkeling voor iedereen. Internationale wetgeving, overeenkomsten en regels zorgen voor een gelijk speelveld voor zowel grote als kleine landen. Een doeltreffend, relevant en veerkrachtig multilateraal systeem moet nieuwe mondiale realiteiten het hoofd kunnen bieden; trouw blijven aan de regels en beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties; en de vreedzame beslechting van geschillen tussen staten bevorderen.
2. Het bevorderen van multilaterale oplossingen, een basisbeginsel van het internationaal optreden van de EU in het kader van het Verdrag betreffende de Europese Unie, is meer dan ooit geboden. Zoals blijkt uit de integrale strategie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU, is multilateralisme met de VN als kern een hoeksteen van het externe beleid van de EU. Wij willen een multilateraal systeem dat op regels en rechten is gebaseerd, de gemeenschappelijke natuurlijke rijkdommen beschermt, gedeelde collectieve goederen bevordert en voordelen oplevert voor de burgers in Europa en de rest van de wereld. Samenwerking via doeltreffend multilateralisme blijft de beste manier om nationale en collectieve belangen te bevorderen.
3. De EU wijst er andermaal op dat de mensenrechten universeel, ondeelbaar en onderling afhankelijk zijn en wereldwijd moeten worden uitgeoefend, en zij zal blijven inzetten op internationale acties ter bescherming en bevordering van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, de menselijke waardigheid, de democratie, de rechtsstaat, sociale vooruitgang, solidariteit en gelijkheid, met inbegrip van gendergelijkheid, en de rechten van leden van minderheden.

4. In het huidige geopolitieke klimaat zullen de EU en haar lidstaten, in nauwe samenwerking met de partners, meer inspanningen leveren om het multilateralisme te bevorderen en te versterken. Een belangrijke prioriteit wordt het versterken van de publieke steun voor multilateralisme en de op regels gebaseerde internationale orde door de resultaten ervan aan de burger te tonen.
5. We onderstrepen de noodzaak om de interne samenwerking en cohesie binnen de EU verder te versterken. Wij blijven ons sterk maken voor een EU die in de betrokken internationale fora met één stem spreekt.
6. De huidige tijden van mondiale onzekerheid en uitdagingen voor het multilateralisme en de op regels gebaseerde internationale orde vragen om een proactief, robuust en verantwoordelijk leiderschap van de EU op het multilaterale toneel. De EU en haar lidstaten spelen een belangrijke rol bij het vaststellen van de multilaterale agenda en als grootste collectieve financiële contribuant van het VN-systeem.
7. Wij kunnen alleen de grote mondiale uitdagingen van ons tijdperk aanpakken door samen te werken met anderen, of dat nu staten, internationale en regionale organisaties, het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector, sociale partners of andere belanghebbenden zijn, en door de hervorming van het multilaterale systeem te ondersteunen.

8. In dit verband concludeert de Raad dat de EU streeft naar een doeltreffend multilateraal systeem dat de mondiale uitdagingen van vandaag en morgen met succes aanpakt. Het versterken van het multilaterale stelsel is gebaseerd op drie actielijnen:
- Het handhaven van internationale normen en overeenkomsten. De EU en haar lidstaten zullen vooropgaan bij het uitvoeren en handhaven van internationale normen en overeenkomsten die voorzien in mondiale collectieve goederen en toekomstige generaties beschermen. Het gaat onder meer om het VN-mensenrechtenstelsel, dat is gebaseerd op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, en internationale mensenrechtenverdragen, alsmede het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, het VN-Verdrag inzake het recht van de zee; de Agenda 2030 en de 17 duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen, de Addis Abeba-actieagenda over ontwikkelingsfinanciering, het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering, de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering; een open, eerlijk en op regels gebaseerd handelssysteem, met inbegrip van een doeltreffende Wereldhandelsorganisatie (WTO); en de beginselen van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), met name de beginselen van de Slotakte van Helsinki en het Handvest van Parijs; internationale overeenkomsten inzake non-proliferatie, ontwapening en wapenbeheersing, met inbegrip van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens, alsmede specifieke diplomatieke initiatieven zoals het gezamenlijk alomvattend actieplan inzake Iran. De EU zal de eerbiediging van de internationale mensenrechtenwetgeving en het internationaal humanitair recht handhaven en bevorderen in de huidige complexe conflicten en crises. De EU zal het Internationaal Strafhof blijven steunen als een belangrijk instrument van de internationale gemeenschap om straffeloosheid te bestrijden en een op regels gebaseerde internationale orde te bevorderen. De EU zal de beginselen van de verantwoordelijkheid tot bescherming ondersteunen.

- Het uitbreiden van het multilateralisme tot nieuwe mondiale realiteiten. De EU en haar lidstaten zullen het voortouw nemen om een innovatieve agenda na te streven op gebieden die behoefte hebben aan een versterkte multilaterale governance of waar nieuwe uitdagingen collectief optreden actie vereisen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de normatieve capaciteit, de autonomie en invloed van de EU. De toepassing van de regels inzake gegevensbescherming en de maatregelen ter versterking van cyberbeveiliging laat zien dat de EU vastbesloten is om normen vast te stellen in het digitale tijdperk. De EU zal gebruikmaken van fora zoals de VN, de OVSE, het Forum voor internetbeheer, alsmede de Raad van Europa en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), om standaardisatie op deze gebieden te bevorderen. Transformerende technologieën zoals kunstmatige intelligentie bieden ongekende kansen die actief moeten worden benut, met inachtneming van de toepasselijke mensenrechten, ethische en wettelijke normen en waarborgen. Andere voorbeelden waar collectief optreden vereist is, hebben betrekking op potentiële nieuwe wapensystemen, nieuwe uitdagingen voor de toekomst van werk, wereldwijde gezondheids crises, milieu en natuurlijke hulpbronnen, hernieuwbare energie, oceanen, maritieme veiligheid, terrorismebestrijding en de ruimte.
- Hervorming: multilaterale organisaties geschikt maken voor het beoogde doel. De EU en haar lidstaten zullen steun verlenen voor de noodzakelijke hervormingen en de modernisering van multilaterale instellingen, zoals de instanties en organen van het VN-systeem, waaronder de uitgebreide hervorming van de VN-Veiligheidsraad, de Wereldbank, de Wereldhandelsorganisatie en de Raad van Europa, en zij zullen deze instellingen helpen zich aan te passen aan de veranderende wereld. Wij moeten de kritiek op het functioneren van deze organisaties serieus nemen en ernaar streven deze organisaties doeltreffender, transparanter, democratischer, representatiever en verantwoordelijker te maken. De EU zal de uitvoering van de hervormingen van de secretaris-generaal van de VN blijven bevorderen. Hiervoor is nauwe samenwerking tussen de verschillende VN-zetels van essentieel belang.

9. Overeenkomstig deze doelstellingen zullen de EU en haar lidstaten de volgende concrete stappen nemen:

- het bestaande EU-netwerk van partnerschappen versterken en het diversifiëren met het oog op nieuwe partnerschappen, onder meer door een thematisch georiënteerde dialoog met bestaande en nieuwe partners, ter bevordering van de belangen van de EU om tot gezamenlijke oplossingen voor gemeenschappelijke uitdagingen te komen. Dit zal leiden tot innovatieve contacten, een grotere verantwoordingsplicht inzake gezamenlijke verbintenissen met partners en sterkere synergieën tussen het bilaterale en multilaterale diplomatieke optreden van de EU met haar partners, onder meer door beter gebruik te maken van de hefboomwerking van de EU wat betreft toegang tot de interne markt en financiële steun.
- wereldwijd leiderschap blijven uitoefenen en met partners samenwerken over belangrijke kwesties zoals de Agenda 2030 en de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. De Raad steunt de inspanningen voor een mondiaal pact voor het milieu.
- doorgaan met het bevorderen en beschermen van de mensenrechten, en het ondersteunen van de democratie, de rechtsstaat en gendergelijkheid, die wereldwijd ook vrede en veiligheid helpen waarborgen, in alle betrokken fora, waaronder de VN-Mensenrechtenraad, de Algemene Vergadering, de Veiligheidsraad en de organen van de VN-mensenrechtenverdragen. De EU zal met de belanghebbenden blijven samenwerken voor een efficiëntere en doeltreffendere Mensenrechtenraad, ook wat betreft zijn taak om mensenrechtenschendingen te voorkomen, en zal het mandaat en de onafhankelijkheid van de hoge commissaris van de VN voor de mensenrechten ondersteunen. De EU blijft alle staten oproepen om mensenrechtenmechanismen van de VN en andere mandaathouders ongehinderde toegang te geven tot hun grondgebied.

- de rol van de EU versterken bij het bevorderen van de internationale veiligheid door middel van conflictpreventie, bemiddeling, vredeshandhaving en crisisbeheer, waarbij gebruik wordt gemaakt van civiele en militaire middelen. Om dit doel te bereiken zal de EU streven naar een effectievere multilaterale inzet voor vrede en veiligheid via versterkte partnerschappen met de VN, met inbegrip van de VN-commissie voor vredesopbouw, de Wereldbank, de NAVO, de OVSE en andere regionale en subregionale actoren. Het versterken van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid van de EU, onder meer via PESCO en het Europees Defensiefonds en de volledige uitvoering van het civiele pact, zal het instrumentarium van de EU op dit gebied verbeteren en haar capaciteit om als veiligheidsleverancier en autonoom op te treden, vergroten overeenkomstig de desbetreffende conclusies van de Raad.
- de toenemende bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid indachtig, de internationale architectuur voor wapenbeheersing, non-proliferatie en ontwapening bevorderen en versterken, en de gedane toezeggingen doeltreffend uitvoeren. Om de integriteit van gevestigde normen te behouden, is het van cruciaal belang dat verantwoording wordt afgelegd en een einde wordt gemaakt aan straffeloosheid. Initiatieven om een snel evoluerend landschap het hoofd te bieden, onder meer wat betreft conventionele wapens, massavernietigingswapens en opkomende technologieën, moeten in de passende multilaterale fora worden onderzocht en ontwikkeld.
- de toepassing van het internationaal recht in de cyberruimte bevestigen, door een EU-standpunt te coördineren in de komende besprekingen over cyberkwesties in de context van de internationale veiligheid. In dit verband de inspanningen van de EU voor het waarborgen van stabiliteit en conflictpreventie in de cyberruimte bevorderen, en daarbij normen voor verantwoordelijk gedrag van staten invoeren, regionale vertrouwenwekkende maatregelen ontwikkelen en uitvoeren, en het kader voor een gezamenlijke diplomatieke EU-respons op kwaadwillige cyberactiviteiten benutten.

- het leiderschap van de EU voortzetten om het op regels gebaseerde multilaterale handelssysteem te handhaven en te versterken, waarbij de WTO in al haar functies een centrale plaats inneemt, om ervoor te zorgen dat zij de huidige mondiale handelsuitdagingen doeltreffend kan aanpakken.
- interregionale samenwerking bevorderen als essentieel onderdeel van de multilaterale orde en met coöperatieve regionale actoren samenwerken op basis van wederzijdse belangen, in het bijzonder met de Afrikaanse Unie, de Organisatie van Amerikaanse Staten, de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten, de Arabische Liga en subregionale organisaties, alsmede groepen die actief zijn in multilaterale fora (zoals de Organisatie van de Islamitische Samenwerking, de G77 en de Beweging van niet-gebonden landen). Verdere concrete stappen ondernemen om de trilaterale samenwerking te verdiepen, bijvoorbeeld de samenwerking tussen de Afrikaanse Unie, de EU en de VN, over onderwerpen van gemeenschappelijk belang. De samenwerking intensiveren met andere Europese partners, met name de kandidaat-lidstaten, de Raad van Europa en de OVSE, alsmede met internationale organisaties en fora zoals de G7, de G20, de NAVO, de Wereldbank, regionale ontwikkelingsbanken, het Internationaal Monetair Fonds en de OESO.
- de EU zal met partners over de hele wereld blijven samenwerken om migratie en gedwongen ontheemding gezamenlijk aan te pakken overeenkomstig de desbetreffende conclusies van de Europese Raad en de Raad.
- de betrokkenheid van de EU bij een betere uitvoering van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid vergroten door het genderperspectief systematisch te integreren en te mainstreamen in het EU-beleid, op basis van genderanalyse en een betere verzameling van naar geslacht uitgesplitste gegevens. In het optreden van de EU moeten gendergelijkheid en de participatie en empowerment van vrouwen worden erkend als een noodzakelijke voorwaarde voor een doeltreffende aanpak van het vrede-conflictcontinuüm.

- partnerschappen met jongeren en hun organisaties versterken, niet in de laatste plaats bij de uitvoering van de Agenda 2030, onder meer in de strijd tegen klimaatverandering, alsook bij het bevorderen van vrede en veiligheid fatsoenlijk werk.
- onze multistakeholderaanpak van multilateralisme versterken door het maatschappelijk middenveld, mensenrechtenverdedigers, ngo's, de media, de particuliere sector en sociale partners, de culturele sector en het bedrijfsleven, waaronder de technologiesector, de academische wereld en lokale overheden, doeltreffender te betrekken bij het ontwikkelen van mondiale oplossingen.
- aantrekken van financiering door de EU en haar lidstaten voor het multilaterale systeem op mondiaal, regionaal en nationaal niveau ter ondersteuning van overeengekomen beleidsprioriteiten, ook op het gebied van ontwikkelings-samenwerking, met inachtneming van de criteria voor officiële ontwikkelingshulp en de beginselen voor de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp.
- streven naar een strategischere aanpak van hoogwaardige vrijwillige financiering door de EU en haar lidstaten voor de belangrijkste fondsen, programma's en gespecialiseerde agentschappen van de VN. Prioriteit geven aan voorspelbare, meerjarige steun voor VN-acties waar verschillende instanties aan deelnemen, onder meer door middel van basisfinanciering en tussen instanties gebundelde financiële middelen, indien van toepassing. Steun verlenen aan de oproep van de secretaris-generaal van de VN om ervoor te zorgen dat elke lidstaat van de VN zijn financiële verplichtingen jegens de organisatie tijdig en volledig nakomt, zodat de financiën van de VN weer een gezonde en duurzame basis hebben. Als belangrijke donor van humanitaire hulp zullen de EU en haar lidstaten blijven pleiten voor de naleving van de humanitaire beginselen, ervoor zorgen dat de humanitaire respons doeltreffender en efficiënter wordt, en inspanningen steunen om meer donoren te bereiken in het internationale systeem, met het oog op passende humanitaire financiering.

- de nauwe Europese samenwerking in de VN-Veiligheidsraad en rond Veiligheidsraadgerelateerde aangelegenheden voortzetten en verder uitbreiden, voortbouwend op bestaande mechanismen en beste praktijken. De EU zal de samenwerking tussen de EU-lidstaten die ook lid zijn van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en de uitwisseling van informatie tussen deze lidstaten, de andere lidstaten en de hoge vertegenwoordiger van de EU, blijven bevorderen en faciliteren. Het versterken van de coördinatie van de EU-lidstaten in de Algemene Vergadering van de VN en binnen het VN-systeem, voortbouwend op de lopende werkzaamheden en de beste praktijken op deze gebieden. Het steunen van kandidaten voor hoge functies in multilaterale organisaties die ervaren en goed gekwalificeerd zijn en doeltreffend management voorstaan, ook kandidaten uit de lidstaten van de EU, indien van toepassing.
 - meer publieksdiplomatie ter bevordering van multilateralisme, waarbij gelegenheden worden benut zoals de 75e verjaardag van de VN, de 40e verjaardag van de VN in Wenen, de 50e verjaardag van de inwerkingtreding van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens, de 25e verjaardag van de Verklaring en het actieprogramma van Peking en de 20e verjaardag van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid in 2020. De EU en haar lidstaten zullen de coördinatie en communicatie tijdens belangrijke evenementen zoals de "high-level week" van de Algemene Vergadering van de VN verbeteren, en een nieuw, positief verhaal over de universele mensenrechten hanteren, naar het voorbeeld van het initiatief "Good Human Rights Stories".
 - contacten leggen met partners en fora die begonnen zijn met initiatieven inzake connectiviteit, of deze hebben versterkt, teneinde de EU-aanpak van duurzame, inclusieve, transparante en hoogwaardige infrastructuur te bevorderen.
10. Door hun ervaringen, financiering en middelen bijeen te brengen, zullen de EU en de lidstaten nauw samenwerken en de lasten verdelen, om eensgezind en solidair de aanwezigheid van de EU in de wereld te propageren en deze agenda voor multilateralisme in acties om te zetten.

11. Het uitvoeren van deze Raadsconclusies is een gemeenschappelijke taak en een gedeelde verantwoordelijkheid van de EU-instellingen en de lidstaten. Voortbouwend op de inzet van de EU voor multilateralisme zullen de EU-instellingen en de lidstaten gezamenlijk concrete maatregelen nemen met betrekking tot de voorstellen in punt negen. De Raad zal toezien op de uitvoering van deze conclusies op basis van de regelmatige input van de hoge vertegenwoordiger, de Commissie en de lidstaten, en zal in 2020 de balans opmaken van de algemene vooruitgang, zodat indien nodig verdere concrete voorstellen kunnen worden gedaan.
-